

Aktivní politika zaměstnanosti

Cíle aktivní politiky zaměstnanosti

- Prosazování rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou na pracovním trhu, zejména snižováním nákladů na hledání zaměstnání
- Přerozdělení nezaměstnanosti ve prospěch nejvíce ohrožených skupin
- Umožnění prvního kontaktu či udržení kontaktu s pracovním trhem při jeho delším přerušení a ochrana lidského kapitálu a kvalifikace nezaměstnaných
- Prevence sociální exkluze a prevence zhoršování celkové kvality života nezaměstnaných

Zaměření politiky zaměstnanosti

- Revidovaná Lisabonská strategie Evropské unie „Strategie pro růst a zaměstnanost“
- Národní program reforem na období 2008 – 2010
- „udržení maximálně možné úrovně zaměstnanosti“
- Programy realizace APZ na rok 2009

Hlavní směry politik zaměstnanosti členských států (2008/618/ES)

- *„Přilákání většího množství lidí do zaměstnání a udržení těchto lidí v zaměstnání, zvýšení nabídky práce a modernizace systémů sociální ochrany*
- *Zvýšení přizpůsobivosti pracovníků a podniků*
- *Zvýšení investic do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělání a zlepšování dovedností“*

Cíle PZ zadané MPSV

- APZ zejména:
- Mladí do 20 let
- Starší 50 let
- Ženy
- Dlouhodobě nezaměstnaní (déle než 5 měsíců)
- Fyzické osoby pečující o dítě do 15 let věku
- Osoby dotčené současnou hospodářskou recesí

ÚP byly instruovány

- posílení aktivní spolupráce se zaměstnavateli, veřejnou správou na krajské i obecní úrovni a s dalšími subjekty při řešení nezaměstnanosti v regionu,
- uplatnění osob se zdravotním postižením na volném trhu práce,
- aktivní zapojení vzdělávacích a poradenských institucí dalšího vzdělávání při
- naplňování kvalifikačních potřeb zaměstnanců, uchazečů a zájemců o zaměstnání,
- intenzivnější působení na studenty středních škol a jejich rodiče při volbě povolání v orientaci na obory chybějící na místním trhu práce prostřednictvím Informačních a poradenských středisek,
- podporu přístupu žen k zaměstnání výukou technik pro jeho vyhledávání, na rozvoj klíčových dovedností zejména v oblasti informační a komunikační technologie, diagnostiku a odstraňování specifických překážek omezujících participaci žen na trhu práce,
- preferování rekvalifikací před ostatními nástroji APZ, a tím posílení zaměstnatelnosti osob z dlouhodobého hlediska, financování zejména profesní rekvalifikace s praktickou částí výuky pro konkrétní uplatnění na trhu práce
- Využití prostředků ESF

Výdaje na PZ 2009

- Pvn 15 mld Kč (15 077 723 tis. Kč) – v roce 2008 – 7 114 895 tis. Kč
- Počet uchazečů 824 tis (578,3 tis 2008)
- Růst podílu uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu – 40,4 % z celkového počtu uchazečů
- AP 4 953 467 tis Kč (1, 1 mld MPSV), pokles výdajů na APZ ze SR
- ESF (NIP) – VPP, Rekvalifikace a poradenství, SÚPM, regionální cílené programy
- 2,3 mld Kč – příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % OZP
- Insolvence 844 mil Kč.

Srovnání výdajů na státní politiku zaměstnanosti (SPZ) v letech 2008 a 2009

tab. č. 22

	2008		2009		rozdíl 2009-2008	Index 09/08
	v tis. Kč	Podíl na HDP v %*)	v tis. Kč	Podíl na HDP v %*)		
Výdaje na SPZ ze SR	15 680 608	0,42	23 132 685	0,64	7 452 077	147,5
V tom:						
Podpory v nezaměstnanosti (PvN)	7 114 895	0,19	15 077 723	0,42	7 962 828	211,9
Podíl PvN na SPZ v %	45,6	x	65,2	x	x	x
Aktivní politika zaměstnanosti (APZ)	6 131 729	0,17	4 953 467	0,14	-1 178 262	80,8
Podíl APZ na SPZ v %	39,3	x	21,4	x	x	x
<i>z toho financování projektů ESF</i>	2 678 240	0,07	2 736 558	0,08	58 318	102,2
podíl na SPZ v %	17,1	x	11,8	x	x	x
Podpora zaměstnávání OZP - příspěvek dle ZoZ	2 283 655	0,06	2 257 461	0,06	-26 194	98,9
Podíl podpory zaměstnávání OZP	14,6	x	9,8	x	x	x
Insolvence	150 330	0,00	844 033	0,02	693 703	561,5
Podíl insolvence na SPZ v %	1,0	x	3,6	x	x	x

*) Údaje o HDP - zdroj ČSÚ

Typy programů APZ podle jejich cílů

- Programy orientované trhem (na stranu poptávky) – přizpůsobování pracovní síly, na nedostatek kvalifikace
- Programy orientované klienty (na stranu nabídky) – individuální předpoklady a potřeby nezaměstnaných

Nástroje APZ

- rekvalifikace
- veřejně prospěšné práce
- společensky účelná pracovní místa
- příspěvek na zapracování
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program
- investiční pobídky

Nelze poskytovat organizačním složkám státu a státním příspěvkovým organizacím

Rekvalifikace

- „změna dosavadní kvalifikace uchazeče získáním nových znalostí a dovedností umožňující jeho pracovní uplatnění ve vhodném zaměstnání“
- Dohoda mezi uchazečem a ÚP
- Akreditace MŠMT
- Specifická rekvalifikace (používány nejčastěji – zaměřením na konkrétní výkon pracovního místa
- Nespecifická rekvalifikace – obecně napomáhají k vyšší zaměstnatelnosti uchazeče
- Doplnkové – rozšiřují znalosti pro výkon určitého místa
- Rekvalifikace – stáže – praktické zkušenosti absolventům
- Zaměstnanecké rekvalifikace – při zavádění nových postupů, technologií a nové organizace práce

Rekvalifikace

REKVALIFIKACE § 108 – 110 ZoZ

- za účastníka rekvalifikace hradí úřad práce náklady rekvalifikace a může mu poskytnout **příspěvek na úhradu prokázaných nutných nákladů spojených s rekvalifikací**
- rekvalifikaci zajišťuje úřad práce příslušný podle místa bydliště uchazeče o zaměstnání nebo zájemce o zaměstnání
- zaměstnavateli, který provádí rekvalifikaci svých zaměstnanců, nebo rekvalifikačnímu zařízení, které pro zaměstnavatele tuto činnost zajišťuje, mohou být **plně nebo částečně hrazeny náklady rekvalifikace zaměstnanců a náklady s ní spojené.**

Rekvalifikace

- Struktura účastníků - 39,3 % vyučených, 24% vzdělání s maturitou
- V rámci OP LZZ 72,6 % uchazečů
- Převažovaly profesní rekvalifikace pro dělníky a rekvalifikace rozšiřující dosavadní kvalifikaci
- Účinnost 32,3 % (48,2 % 2008)
- Nejvyšší – příprava na podnikání 42,2 %, nespecifické 34,7 %
- ÚP 388 mil Kč na rekvalifikace (268,7 mil z OP LZZ, SR 10,1 %)
- Náklady na 1 uchazeče 6 439 Kč.

Podpora při rekvalifikaci

- Po celou dobu rekvalifikace
- 60 % průměrného měsíčního čistého výdělku
- Max část 0,65 násobek průměrné mzdy za I. a III. čtvrtletí předchozího roku
- 0,14 násobek pokud nelze doložit příjmy

Veřejně prospěšné práce

VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ PRÁCE § 112 ZoZ

- jsou časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí, které vytváří zaměstnavatel nejdéle **na 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců**, a to i opakovaně, k pracovnímu umístění uchazečů o zaměstnání
- příspěvek lze poskytnout **až do výše skutečně vyplacených mzdových nákladů na zaměstnance umístěného na tyto práce, včetně pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění**, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance.

VVP v roce 2009

- 18 309 míst (13 830 z ESF)
- 1,37 mld Kč (1,08 z ESF)
- Nejvíce využity v Ústeckém kraji (17, 6 % z celkových výdajů)

Společensky účelná pracovní místa

SPOLEČENSKY ÚČELNÁ PRACOVNÍ MÍSTA § 113

ZoZ

- jsou pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s úřadem práce a obsazuje je uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem; společensky účelným pracovním místem je i pracovní místo, které zřídil po dohodě s úřadem práce uchazeč o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti
- má-li být zřízeno více než 5 pracovních míst, je úřad práce povinen vyžádat si vypracování odborného posudku

Společensky účelná pracovní místa

Míra nezaměstnanosti v kalendářním měsíci předcházejícím dni podání žádosti o příspěvek - okres x Česká republika	Maximální výše příspěvku na zřízení jednoho SÚPM , max. 10 pracovních míst na základě jedné dohody	Maximální výše příspěvku na zřízení jednoho SÚPM při více než 10 pracovních místech na základě jedné dohody
MN v okrese < v ČR	čtyřnásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku	šestinásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku
MN v okrese = nebo > v ČR	šestinásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku	osminásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku

Společensky účelná pracovní místa

- **Příspěvek na vyhrazení jednoho společensky účelného pracovního místa**
- může být poskytován až do výše vyplacených mzdových nákladů na zaměstnance přijatého na vyhrazené pracovní místo, včetně pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance
- **příspěvek může být poskytován nejdéle po dobu 6 měsíců** , po dobu 12 měsíců, jestliže ZP a starší 50 let

SÚPM v roce 2009

- Příspěvek na 20 404 pracovních míst (13 626 z ESF), umístěno 20 208 uchazečů
- 985,3 mil Kč (25,6 % z prostředků ÚP na APZ)

Příspěvek na zapracování

PŘÍSPĚVEK NA ZAPRACOVÁNÍ § 116 ZoZ

- příspěvek může úřad práce poskytnout zaměstnavateli na základě s ním uzavřené dohody, **pokud zaměstnavatel přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému úřad práce věnuje zvýšenou péči (§ 33).**
- příspěvek lze poskytovat **maximálně po dobu 3 měsíců**
- **měsíční příspěvek na jednoho zaměstnance pověřeného zapracováním může činit nejvýše polovinu minimální mzdy**

Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

PŘÍSPĚVEK PŘI PŘECHODU NA NOVÝ PODNIKATELSKÝ PROGRAM § 117 ZoZ

- příspěvek může úřad práce poskytnout zaměstnavateli na základě s ním uzavřené dohody, **pokud zaměstnavatel přechází na nový podnikatelský program a z tohoto důvodu nemůže zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby**
- příspěvek lze poskytovat na **částečnou úhradu náhrady mzdy, která zaměstnancům přísluší podle pracovněprávních předpisů**
- příspěvek lze poskytovat **maximálně po dobu 6 měsíců**
- **měsíční příspěvek na jednoho zaměstnance může činit nejvýše polovinu minimální mzdy**

Investiční pobídky

INVESTIČNÍ POBÍDKY § 111 ZoZ

- u zaměstnavatele, kterému bylo vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky podle zvl. právního předpisu, se hmotně podporuje:
- vytváření nových pracovních míst (nejméně 1000, PP na dobu neurčitou) a rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců
- hmotnou podporu poskytuje ministerstvo, účelově vázány
- výši hmotné podpory a formu poskytnutí hmotné podpory stanoví vláda nařízením. (200 000 na 1 pracovní místo, + 50 000 na ZP a dl. – podmínka – déle než 12 měsíců)

IP v roce 2009

- Poskytovány na základě zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách + zákon o zaměstnanosti
- Novela nařízení vlády č. 68/2008 Sb. – hmotná podpora pouze pro regiony s nejvyšší mírou nezaměstnanosti (více než 50 % vyšší než průměrná), 50 tis na 1 PM
- 33 investorům, 889,9 mil Kč
- 3995 nových PM, školení 4 740 nových zaměstnanců
- Moravskoslezský kraj (87,8 %), Jihomoravský (4,7 %), Ústecký (3,9 %)

- Rámcový program Pro podporu technologických center a center strategických služeb (2007)
- Podpora 48 investorům, ve výši 70,5 mil Kč
- Program pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností
- Na podporu zaměstnanosti a školení (rekvalifikace)

Projekty z ESF

- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) – 2007 – 2013
- Ukončení programů z programového období (2004 – 2006), OP RLZ, systémový projekt Institut trhu práce v JPD 3 – Call centra služeb zaměstnanosti, Zvýšení adaptability zaměstnanců, Vzdělávejte se

OP LZZ

- Cíl: „Zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU“
- Prioritní osy:
- Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků – RESTART (698 mil Kč)
- Posílení aktivních politik zaměstnanosti – RIP (3 mld Kč)
- Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce

Protikrizová opatření

- „Vzdělávejte se“
- „Školení je šance“ (4,5 mld Kč)
- Přehled příspěvků -
http://portal.mpsv.cz/sz/local/lb_info/trhprace/apz
- Struktura výdajů - viz word

Faktory ovlivňující dosažení cílu

APZ

- Dostatečný rozsah aktivních opatření
- Vhodná struktura aktivních opatření
- Vhodná cílenost aktivních opatření

Účinky APZ

- Dopady na nezaměstnanost (přímé a nepřímé)
- Účinky snižující efekt programů na zaměstnanost (mrtvá váha, substituce, vytlačení)
- Další pozitivní účinky (příjem nezaměstnaných, struktura času nezaměstnaných, vliv na lidský kapitál)

Negativní účinky: efekt uzavření, „creaming efekt“.

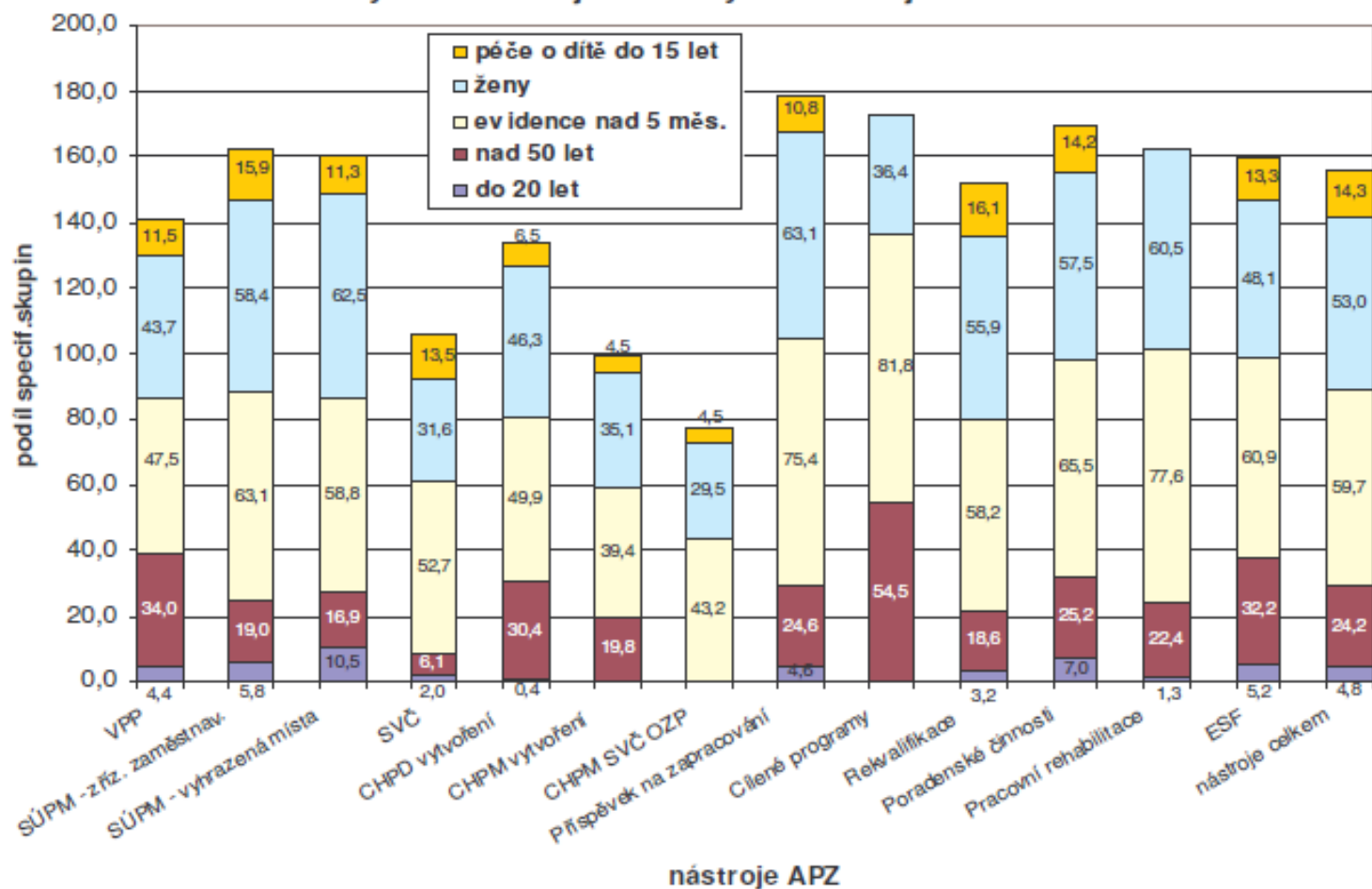
Účinnost

- Rekvalifikace – 48,2 %, nespecifické rekvalifikace 61,3 %, specifické 53,1 %, na rozšiřování kvalifikace 47,4 % - 271 mil Kč (7,5 % APZ)
- Průměrné náklady na uchazeče – 6.652,- Kč
- SÚPM – 596 mil (16,4 % APZ)
- Příspěvek na zapracování – 945 tisíc

Struktura účastníků

- Mladí lidé do 20 let 4,8 %
- Starší 50 let 24,2 %
- Ženy 53 %
- Dlouhodobě nezaměstnaní 59,7 %
- FO pečující o děti do 15 let 14,3 %

Podíl specifických skupin na celkovém počtu uchazečů zařazených v rámci jednotlivých nástrojů APZ v roce 2009

Pozn.: uchazeči mohou spadat současně do více skupin, proto součet podílů u jednotlivých nástrojů APZ může být vyšší než 100%.

Děkuji za pozornost 😊